Smigħ ta' xhieda

Polonja

1 L-oneru tal-provi

1.1 X'inhuma r-regoli dwar l-oneru tal-provi?

Il-materji tal-evidenza u t-teħid ta' evidenza huma regolati mill-Kodiċi Ċivili (*kodeks cywilny*, Artikolu 6) u mill-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili (*kodeks postępowania cywilnego*, Artikoli 227 sa 315).

Skont l-Artikolu 6 tal-Kodiċi Ċivili, l-oneru tal-provi ta' fatt trid iġġorru l-persuna li tasserixxi l-konsegwenzi legali li jirriżultaw minn dan il-fatt. L-oneru tal-prova ta' ċerti fatti jkollu jġorru r-rikorrent, ta' ċerti fatti oħra – flimkien mal-imputati.

1.2 Hemm xi regoli li permezz tagħhom ċerti fatti jiġu eżentati mill-oneru tal-provi? F'liema każijiet ? Jistgħu jiġu ppreżentati provi sabiex jiġi ppruvat li preżunzjoni legali partikolari mhix valida?

L-eżenzjonijiet mir-regola li l-oneru ta' provi ta' fatt trid iġġarrbu l-persuna li tasserixxi l-konsegwenzi legali li jirriżultaw minn dan il-fatt jridu jsegwu direttament minn att leġiżlattiv.

F'ċerti kawżi partikolari huwa possibbli li l-oneru tal-prova jimxi għand il-parti l-oħra, jiġifieri li l-oneru tal-provi jiġi invertit. Dan jista' jseħħ jekk e.ż. tinqered l-evidenza jew jiġi impedut it-teħid ta' evidenza. Fil-każistika ġiet adottata l-fehma li kull meta parti taġixxi b'tali mod li timpedixxi jew tfixkel serjament il-wiri tal-fatti mill-parti l-oħra li ġġorr l-oneru tal-provi, il-parti preċedenti trid tagħti prova li dawk il-fatti ma seħħewx.

Il-kwistjoni tal-oneru tal-provi hija marbua mill-qrib mal-istituzzjoni tal-preżunzjonijiet legali. Skont l-Artikolu 234 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili preżunzjoni legali hija vinkolanti għall-qorti. Bħalar regola ġenerali, huwa aċċettabbli li tirribatti preżunzjoni legali.

Preżunzjonijiet legali li jibdlu r-regoli ta' evidenza jikkonċernaw e.ż. *bona fide* jew *mala fede* (l-Artikolu. 7 tal-Kodiċi Ċivili), il-preżunzjoni ta' twelid ħaj (Arikolu 9 tal-Kodiċi Ċivili), l-illegalità (Artikolu 24(1) tal-Kodiċi Ċivili), l-ugwaljanza tal-ishma tal-ko-sidien (Artikolu 197 tal-Kodiċi Ċivili), id-debitur jaġixxi filwaqt li jkun konxju tad-detriment tal-kredituri (Artikoli 527(3) u 529 tal-Kodiċi Ċivili), il-valur ugwali tal-ishma tas-sħab fi sħubija tal-liġi ċivili (Artikolu 826(2) tal-Kodiċi Ċivili).

1.3 Sa liema livell trid tkun konvinta l-qorti sabiex tagħti sentenza li tissejjes fuq l-eżistenza ta' dak il-fatt?

F'konformità mal-prinċipju tal-valutazzjoni libera tal-evidenza (Artikolu 233 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili) il-qorti tivvaluta l-affidabbiltà u l-qawwa tal-evidenza għas-sodisfazzjon tagħha, abbażi ta' eżami komprensiv tal-evidenza miġbura.

Il-qorti tista' tibbaża l-konvinzjoni tagħha biss fuq evidenza meħudha kif xieraq, f'konformità mar-rekwiżiti fir-rigward tas-sorsi tal-evidenza u mal-prinċipju tal-adduzzjoni diretta tal-evidenza.

Barra minn hekk, il-perizji jiġu vvalutati liberament mill-qorti.

Barra minn hekk, l-Artikolu 243 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili jipprevedi għall-istituzzjoni tal-prova ta' kredibbiltà. Il-prova ta' kredibbiltà hija miżura alternattiva għall-evidenza fil-veru sens tal-kelma u ma tipprovdi l-ebda ċertezza iżda tagħti biss kredibbiltà lil dikjarazzjoni fir-rigward ta' fatt. It-teħid ta' evidenza formali huwa regola, filwaqt li tagħti prova li l-kredibbiltà hija eżenzjoni favur il-parti li tinvoka ċertu fatt. Fi kwistjonijiet inċidentali skont in-natura tagħhom u f'każijiet espressament speċifikati f'att leġiżlattiv il-prova ta' kredibbiltà hija suffiċjenti.

2 Is-smigħ tal-provi

Kull dikjarazzjoni li saret kemm mir-rikorrent kif ukoll mill-imputat trid tkun ibbażata fuq l-evidenza.

2.1 Għas-smigħ tal-provi dejjem ikun meħtieġ li jsir rikors minn parti, jew huwa wkoll possibbli li f'ċerti każijiet l-imħallef jisma' l-provi fuq l-inizjattiva tiegħu stess?

Il-qorti tista' tilqa' evidenza mhux invokata minn parti, iżda dik l-evidenza trid tikkonċerna biss id-dikjarazzjonijiet ta' dik il-parti fir-rigward tal-materjal u l-fatti kkontestati jekk, fl-opinjoni tal-qorti, l-evidenza miġbura matul il-kawża ma tkunx biżżejjed biex issolviha (Artikolu 232 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili)

2.2 Jekk ir-rikors min-naħa ta' parti għall-ġbir tal-provi jintlaqa', x'isir wara?

Fil-prinċipju, il-qorti tilqa' l-evidenza fuq talba tal-partijiet, minħabba li huwa l-obbligu tagħhom li jindikaw l-evidenza meħtieġa biex tissolva l-kawża.

Madankollu, il-qorti teżamina jekk l-ammissjoni tal-evidenza evokata mill-partijiet hijiex utli jew neċessarja (Artikolu 236 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

Jenħtieġ li l-qorti toħroġ deċiżjoni ta' prova kull meta tieħu evidenza, anke meta tilqa' evidenza *ex officio.*

Meta tiddeċiedi jekk tilqax evidenza sottomessa minn parti fil-proċedimenti, il-qorti jenħtieġ li teżamina:

jekk fatt partikolari huwiex rilevanti għall-kawża (Artikolu 227 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili),

jekk il-fatt jeħtieġx jiġi ppruvat (jista', pereżempju, ikun materja ta' għarfien komuni – Artikolu 228(1) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili, jew milqugħ mill-partijiet – Artikolu 229 tal-Kodiċi),

jekk l-evidenza mogħtija hix eskluża fil-kawża speċifika (e.ż. Artikoli 246 u 247 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili),

jekk il-fatt li għandu jintwera mill-evidenza s'issa ġiex iċċarat b'mod suffiċjenti jew jekk l-evidenza ġietx invokata sempliċiment biex jittawlu l-proċedimenti (Artikolu 217(2) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

2.3 F'liema każijiet il-qorti tista' tiċħad ir-rikors ta' parti għall-ġbir tal-provi?

Il-qorti tirrifjuta r-rikors ta' parti biex tikseb evidenza jekk dan ikun jikkonċerna fatti mhux rilevanti għall-kawża (Artikolu 227 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili), fatti li huma ta' għarfien komuni, fatti milqugħa matul il-proċedimenti mill-parti l-oħra, jekk l-ammissjoni ma tqajjimx dubji, kif ukoll fatti magħrufa mill-qorti *ex officio* , għalkemm jenħtieġ li l-qorti mbagħad tagħmel lill-partijiet konxji ta' tali fatti matul is-smigħ (Artikoli 228 u 229 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

Il-qorti tista' tqis il-fatti rilevanti għar-riżoluzzjoni tal-kawża bħala stabbiliti jekk dik il-konklużjoni tista' tinstilet minn fatti stabbiliti oħrajn (preżunzjoni fattwali, Artikolu 231 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

2.4 X'inhuma l-mezzi differenti biex isiru l-provi?

dokumenti (Artikoli minn 244 sa 257 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili)

Dokumenti huma dikjarazzjonijiet bil-miktub; li jistgħu jkunu uffiċjali jew privati. Fil-każ ta dokumenti uffiċjali abbozzati f'forma xierqa mill-awtoritajiet pubbliċi kompetenti huwa preżunt li l-kontenut iċċertifikat b'mod uffiċjali tagħhom huwa preċiż u li tabilħaqq inħarġu mill-awtorità emittenti.

testimonjanza tax-xhieda (Artikoli 258 sa 277 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili)

Ħadd ma jista’ jirrifjuta li jixhed bħala xhud, ħlief il-konjuġi tal-partijiet, il-qraba tagħhom f’linji axxendenti u dixxendenti, aħwa u qraba biż-żwieġ fl-istess l-linja u grad kif ukoll il-ġenituri adottivi jew it-tfal tagħhom. Id-dritt li tirrifjuta li tixhed ikompli wara t-terminazzjoni taż-żwieġ jew tar-relazzjoni tal-adozzjoni.

perizja (Artikoli 278 sa 291 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili)

Perizja hija opinjoni dwar il-fatti, l-istati u l-avvenimenti li l-eżami u l-kjarifika tagħhom jitlob għarfien speċjalizzat partikolari, u li tgħin lill-qorti tivvaluta l-fatti kif xieraq u ssolvi l-kawża inkwistjoni.

spezzjoni (Artikoli 292 sa 298 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili)

L-ispezzjoni hija l-eżami sensorju dirett tal-karatteristiċi jew l-istat ta’ persuni, post jew oġġett mill-qorti.

smigħ tal-partijiet (Artikoli 299 sa 304 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili)

F’każ li l-evidenza tiġi eżawrita jew fl-assenza tagħha jibqgħu fatti mhux spjegati li jkunu rilevanti għall-kawża, il-qorti tordna s-smigħ tal-partijiet sabiex jiġu ċċarati tali fatti.

Meta persuna ġuridika tkun parti, il-qorti tisma’ lill-persuni inklużi f’korp intitolat biex jirrappreżenta lil dik il-parti.

Barra minn hekk, il-qorti tista’ tilqa’ evidenza fil-forma ta’ riżultati ta’ testijiet ta’ gruppi tad-demm, filmati fuq vidjow, filmati tat-televixin, fotokopji, ritratti, pjanti, tpinġijiet, diski jew tejps tal-awdjo u apparati oħrajn għar-reġistrazzjoni u l-ħżin ta’ immaġni u ħsejjes.

2.5 X’inhuma l-mezzi biex jinġabru l-provi mingħand ix-xhieda u huma differenti mill-mezzi użati biex jinġabru l-provi mingħand ix-xhieda tal-periti tal-qorti? X’ inhuma r-regoli fir-rigward tas-sottomissjoni ta’ provi bil-miktub u ta’ perizji/opinjonijiet ta' esperti?

Skont l-Artikolu 266 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili, qabel is-smigħ ix-xhud jiġi infurmat bid-dritt tiegħu li jirrifjuta li jixhed u bir-responsabbiltà penali għall-għoti ta’ xhieda falza. Ix-xhud li għandu jixhed jieħu ġurament quddiem il-qorti.

Skont l-Artikolu 271(1) tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili, it-testimonjanza tax-xhud hija orali. It-testimonjanza tax-xhud tinqara lix-xhud u tiġi ssupplimentata abbażi tal-kummenti tiegħu, jekk applikabbli.

Bħala regola, ix-xhieda li jkunu għadhom ma nstemgħux ma jistgħux ikunu preżenti fis-smigħ ta’ xhieda oħra (Artikolu 264 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili), filwaqt li xhieda li jagħtu xhieda kontradittorja jistgħu jikkonfrontaw lil xulxin (Artikolu 272 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili).

Il-qorti tista’ titlob lil espert wieħed jew aktar biex jipprovdu l-opinjonijiet tagħhom, filwaqt li tinfurmahom jekk l-opinjonijiet għandhomx jiġu ppreżentati b’mod orali jew bil-miktub (Artikolu 278 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili). L-espert jista’ jirrifjuta li jixhed għall-istess raġunijiet tax-xhieda (Artikoli 280 u 261 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili). L-espert jieħu wkoll ġurament sakemm il-partijiet ma jeħilsuhx minn dak l-obbligu. Kull opinjoni trid tinkludi dikjarazzjoni tar-raġunijiet (Artikolu 285 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili). L-esperti jistgħu jitolbu kumpens għall-ħidma tagħhom (Artikolu 288 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili).

2.6 Hemm xi mezzi ta’ prova li huma iktar b’saħħithom minn oħrajn?

Ma hemm l-ebda raġuni għaliex għandek taċċetta ġerarkija formali ta’ metodi ta’ provi mill-perspettiva tal-kredibbiltà tagħhom u l-qawwa fis-separazzjoni mill-fatti ta’ kawża speċifika. Bħala regola, il-qorti tivvaluta l-evidenza skont id-diskrezzjoni tagħha (Artikolu 233 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili). Jenħtieġ li l-valutazzjoni tagħha tqis il-prinċipju stabbilit fl-Artikoli 246 u 247 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili skont liema l-evidenza dokumentarja hija superjuri għat-testimonjanza tax-xhieda u tal-partijiet.

2.7 Hemm obbligu li jintużaw ċerti mezzi ta’ prova biex jiġu ppruvati xi fatti partikolari?

Ċerti atti legali jitolbu forma xierqa u r-rekwiżit għall-użu ta’ tali forma speċifika jista’ jiġi introdott permezz ta’ att leġiżlattiv jew ftehim bejn il-partijiet. Evidenza bil-miktub f’konformità mal-Artikolu 74(1) tal-Kodiċi Ċivili (*ad probationem*) tintuża’ sabiex jekk ir-rekwiżiti ta’ leġiżlattiva jew ftehim ma jiġux issodisfati, il-persuna li tonqos milli twettaq azzjoni fil-forma xierqa ġġarrab konsegwenzi proċedurali negattivi minħabba li l-kapaċità tagħha li tixhed tkun ristretta.

2.8 Ix-xhieda huma obbligati bil-liġi li jixhdu?

Bħala regola, ħadd mhu permess jirrifjuta li jixhed bħala xhud. Tabilħaqq, l-għoti ta’ xhieda huwa obbligu statutorju. Dak l-obbligu jinkludi tliet rekwiżiti:

li tidher quddiem il-qorti f’ħin speċifikat,

li tixhed,

li tieħu ġurament.

2.9 F’liema ċirkostanzi jistgħu jirrifjutaw li jixhdu?

Madankollu, l-Att jipprevedi għal ċerti eċċezzjonijiet għar-regoli li ħadd ma jista’ jirrifjuta milli jixhed fl-Artikolu 261 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili skont liema, il-konjuġi tal-partijiet, il-qraba tagħhom fil-linji axxendenti u dixxendenti tagħhom, l-aħwa u l-qraba biż-żwieġ fl-istess linja u grad kif ukoll il-ġenituri adottivi jew l-ulied tagħhom jistgħu jirrifjutaw milli jixhdu. Id-dritt li tirrifjuta li tixhed ikompli wkoll wara t-terminazzjoni taż-żwieġ jew tar-relazzjoni tal-adozzjoni.

Ir-rifjut milli persuna tixhed mhux aċċettabbli f’kawżi ta’ status tal-familja, ħlief f’divorzji.

Jenħtieġ li l-qorti tinforma lix-xhud bid-dritt tiegħu li jirrifjuta li jixhed u li jirrifjuta li jwieġeb mistoqsijiet qabel is-smigħ ta’ xhud. Ir-raġunijiet għar-rifjut li tingħata xhieda (sottomessa bil-miktub jew bil-fomm, b’referenza għal kawżi statutorji) huma vverifikati mill-qorti.

Dikjarazzjoni ta’ rifjut mill-għoti ta’ evidenza tista’ tiġi revokata. Madanakollu, wara l-għoti tal-evidenza, ix-xhud ma jistax juża d-dritt li jirrifjuta, sakemm, qabel dan, ma jkunx ġie infurmat li kellu tali dritt.

Ix-xhud jista’ jirrifjuta wkoll li jwieġeb mistoqsijiet jekk ix-xhud jista’ jikxef lilu jew lill-qraba tiegħu (il-konjuġi, il-qraba fil-linji axxendenti u dixxendenti, l-aħwa, il-qraba biż-żwieġ fl-istess linja u grad kif ukoll il-ġenituri adottivi jew l-ulied tagħhom) għal responsabbiltà kriminali, diżgrazzja jew ħsara finanzjarja serja jew diretta jew jekk din tinvolvi l-ksur ta’ sigriet tan-negozju materjali.

Il-fehma prevalenti hija li t-terminu “qraba” ma jinkorporax lil persuni li tabilħaqq jgħixu flimkien bħala koppja (koabitazzjoni).

Qassis jista’ jirrifjuta li jagħti evidenza fir-rigward tal-fatti fdati lilu waqt il-qrar.

Taħt ordni tal-qorti kulħadd għandu jissottometti, fil-post u fil-ħin speċifikat, kwalunkwe dokument tiegħu u jipprovdi fatt rilevanti tal-kawża, sakemm id-dokument ma jkunx fih informazzjoni kunfidenzjali. Persuni biss, li fir-rigward tal-fatti diskussi fid-dokument, jistgħu jirrifjutaw li jagħtu evidenza bħala xhieda jew li jħaddnu l-istess dokument f’isem persuna terza li għall-istess raġunijiet jistgħu joġġezzjonaw li jissottomettu d-dokument jistgħu jevitaw l-obbligu ta’ hawn fuq. Madankollu, anke f’dan il-każ rifjut ta’ sottomissjoni tad-dokument ikun inaċċettabbli jekk id-detentur tiegħu jew il-parti terza jkunu mitlubin jagħmlu dan b’referenza għal tal-anqas waħda mill-partijiet jew jekk id-dokument jinħareġ fl-interess tal-parti li titlob il-kumpilazzjoni ta’ xhieda. Barra minn hekk, persuna ma tistax tirrifjuta li tissottometti dokument jekk il-ħsara li l-persuna ġġarrab hija stessmeta tissottometti d-dokument tikkonsisti fit-telf tal-kawża (Artikolu 248 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili).

2.10 Jekk persuna tirrifjuta li tixhed tista’ tingħata multa jew tiġi sfurzata tixhed?

Fil-każ ta’ rifjut mhux iġġustifikat li wieħed jixhed jew ta’ teħid ta’ ġurament fil-qorti, wara l-eżami tal-partijiet kollha preżenti fir-rigward tal-validità tar-rifjut, tiġi imposta multa fuq ix-xhud (Artikolu 274 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili).

Irrispettivament mill-multa t’hawn fuq, il-qorti tista’ żżomm lix-xhud detenut għal mhux aktar minn ġimgħa. Il-qorti teħles lix-xhud mid-detenzjoni jekk dan jixhed jew jieħu ġurament jew jekk il-kawża tiegħu tinqata' minn qorti fejn intlaqgħet dik ix-xhieda (Artikolu 276 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili).

2.11 Hemm persuni li ma jistgħux jixhdu?

Il-qorti, filwaqt li taġixxi *ex officio*, għandha timpedixxi milli ġġiegħel persuna li ma tkunx kapaċi tipperċepixxi jew tikkomunika dak li tipperċepixxi tixhed. Il-waqfien tal-kawżi ta' dik in-nuqqas ta' kapaċità jistgħu jwasslu biex titneħħa l-projbizzjoni fuq ix-xhieda. Trattament psikjatriku jew inkapaċità biss mhux ma jagħmlux...

L-Att ma jiddefinixxix kemm minuri jrid ikollu età biex jitqies bħala li kapaċi jipperċepixxi jew jikkomunika x'jipperċepixxi. Għalhekk, jekk minuri jkunx jista' jiġi eżaminat jiddependi fuq il-kapaċitajiet individwali u l-grad ta' żvilupp tiegħu. F'kawżi ta' żwieġ, l-Att jipprevedi għal-limitazzjonijiet fir-rigward ta' eżaminazzjoni ta' minuri ta' taħt it-13-il sena u l-qraba tal-partijiet f'linja dixxendenti taħt is-17-il sena bħala xhieda (Artikolu 430 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

L-Artikolu 259 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili jwassal għal regola ġenerali li ħadd ma jista' jiġi eżaminat fl-istess kawża darba bħala xhud u darb'oħra bħala parti. Ir-rappreżentant statutorju ta' parti jista' għalhekk jiġi eżaminat waqt is-smigħ tal-partijiet. Min-naħa l-oħra, avukat tal-parti jista' jiġi eżaminat bħala xhud, iżda dan imbagħad irid jirrinunzja l-prokura.

Barra minn hekk, intervenjent ma jistax ikun xhud (Artikolu 81 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

Il-persunal militari u l-impjegati taċ-ċivil li jkunu għadhom ma nħelsux mid-dmir li jżommu informazzjoni sigrieta identifikata bħala "klassifikata" jew "kunfidenzjali", jekk ix-xhieda tagħhom tkun tinvolvi l-ksur ta' dik is-segretezza, ma għandhomx għalfejn jagħtu evidenza sakemm ma jiġux liberati mill-obbligu li jżommu s-segretezza professjonali.

Medjatur ma jistax ikun xhud fir-rigward tal-fatti li jsir konxju tagħhom matul il-medjazzjoni, sakemm il-partijiet ma jilliberawhx mill-obbligu li jżomm is-segretezza tal-medjazzjoni (Artikolu 2591 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

2.12 X'inhu r-rwol tal-imħallef u tal-partijiet fis-smigħ ta' xhud? B'liema kundizzjonijiet jista' jinstema' xhud permezz ta' vidjokonferenza jew ta' mezzi tekniċi oħrajn?

Xhud jinstema' mill-qorti. F'ċerti każijiet il-qorti tista' tafda s-smigħ lil imħallef deżinjat (Artikolu 235 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). Jekk in-natura tal-evidenza ma timpedixxix dan, il-qorti li tippresiedi tista' tiddeċiedi li tagħmel is-smigħ bl-użu ta' apparati tekniċi li jagħmluha possibbli li dan isir mill-bogħod.

Il-partijiet għandhom id-dritt li jkunu preżenti meta x-xhieda jiġu eżaminati u li jistaqsuhom il-mistoqsijiet.

Ix-xhieda jistgħu jiġu eżaminati bl-użu ta' vidjokonferenza u t-telefokonferenza (Artikolu 10(4) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1206/2001 dwar kooperazzjoni bejn il-qrati tal-Istati Membri fil-kumpilazzjoni ta' xhieda f'materji ċivili jew kummerċjali).

3 Il-valutazzjoni tal-provi

Bħala regola, dak kollu li jservi biex jiġu stabbiliti l-fatti rilevanti għall-kawża jista' jkun evidenza. Il-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili ma jipprevedix għal projbizzjoni ġenerali kontra l-użu ta' evidenza miksuba kontra l-liġi fi proċedimenti ċivili. Madankollu, analiżi tad-dispożizzjonijiet tal-Kostituzzjoni, tad-dispożizzjonijiet differenti tal-Kodiċi Ċivili u tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili, l-Att dwar il-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata u ta' trattati internazzjonali ratifikati mill-Polonja jagħti sustanza lit-teżi li l-użu ta' evidenza miksuba kontra l-liġi fi proċedimenti ċivili mhuwiex aċċettabbli.

3.1 Meta l-provi ma jkunux inkisbu b'mod legali minn parti, il-qorti jkollha xi restrizzjonijiet meta tagħti s-sentenza tagħha?

Fi proċedimenti ċivili huwa inammissibbli li tintuża' evidenza miksuba b'mod li rriżultat fi ksur u għalhekk iċċaħħad lil persuna mid-drittijiet għal-libertà tal-ħsieb, għal-libertà tal-espressjoni, l-intimità u l-libertà personali. L-evidenza miksuba b'qerq jew b'wegħda li t-twettiq tagħha jikser il-liġi, eż. l-offerta ta' benefiċċju fi flus għall-interċettazzjoni telefonika, hija meqjusa kontra l-liġi.

L-Artikolu 403(1)(2) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili jistipula li sentenza miksuba permezz ta' reat kriminali tista' tiġi riveduta. It-talba prevista fl-Artikolu 403(1)(2) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili hija possibbli biss meta l-issodisfar tagħha jiġi kkonfermat minn konvinzjoni finali. Is-sentenza trid tkun finali sabiex tiġi żgurata l-persistenza tar-raġunijiet għar-reviżjoni. Mar-rikors għar-reviżjoni ta' sentenza jenħtieġ li titwaħħal kopja tas-sentenza.

3.2 Bħala parti fil-kawża, id-dikjarazzjoni tiegħi tgħodd bħala prova?

F'każ li l-evidenza tintuża kollha, jew fl-assenza tagħha, jibqgħu fatti mhux spjegati li jkunu rilevanti għall-kawża, il-qorti tista' tisma' lill-partijiet (Artikolu 299 tal-Kodiċ ta' Proċedura Ċivili).

L-aħħar aġġornament: 26/11/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.